

Czym jest preselekcyjny system ważenia pojazdów i jak działa?

Waga preselekcyjna to bardzo dokładna listwa pomiarowa wbudowana w nawierzchnię jezdni. Kiedy przejeżdża po niej nadmiernie obciążony pojazd, system rejestruje informacje o nacisku każdej z osi i o jego masie całkowitej. Umieszczona nad jezdnią kamera wykonuje zdjęcie pojazdu i jego tablicy rejestracyjnej. Informacja o wykroczeniu drogą radiową natychmiast trafia do inspektorów transportu drogowego, którzy zatrzymują ciężarówkę i ważą ją na legalizowanej wadze stacjonarnej. Gdy urzędowy pomiar potwierdzi wynik ważenia preselekcyjnego i przekroczenia parametrów wagowych, inspektorzy nie dopuszczają takiego pojazdu do dalszej jazdy i wobec nieuczciwego przewoźnika przeladowującego swój pojazd wszczynają postępowanie administracyjne, które kończy się nałożeniem kary finansowej – zgodnie z „taryfikatorem” do Ustawy o drogach publicznych.

Czy przeladowane samochody ciężarowe niszczą drogi szybciej lub bardziej?

Według specjalistów, jeden nadmiernie załadowany pojazd ciężarowy działa na drogę tak, jak 16 tysięcy samochodów osobowych. Na konferencji PROJEKT ISKIP – NOWOCZESNY SYSTEM IDENTYFIKACJI POJAZDÓW, która odbyła się w warszawskim Domu Technika NOT w grudniu 2010 r. przedstawiono zatrważające dane Inspekcji Transportu Drogowego. Wynika z nich, że co trzeci samochód ciężarowy w Polsce jest przeciążony od 10% nawet do 50%. Przeladowany pojazd powoduje efekt niszczący nawierzchnię od 20 do 400 razy większy w porównaniu z tym o prawidłowej wadze. Przy średnim przeciążeniu rzędu 20% i założeniu, że takie samochody stanowią 1/3 ogółu pojazdów ciężkich żywotność drogi ulega skróceniu od 50 do 150%. W praktyce oznacza to, że w skrajnych przypadkach tak użytkowaną drogę trzeba remontować nie co 10, a co 3 lata!

Jakie będą korzyści z wprowadzenia systemu preselekcji pojazdów w Płocku?

Przede wszystkim projekt ten poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego i ograniczy degradację nawierzchni dróg w Płocku. Korzyści z tego przedsięwzięcia odniosą wszyscy: IBDiM, który zrealizuje swój projekt badawczy i uzyska wiele cennych informacji naukowych, Prezydent Miasta Płocka i Miejski Zarząd Dróg, którzy jako zarządcy płockich dróg będą posiadali szczegółowe i zawsze aktualne informacje o natężeniu ruchu na tym szlaku komunikacyjnym oraz służby kontrolne (Inspekcja Transportu Drogowego i Policja), które będą mogły skutecznie i szybko eliminować z ruchu przeciążone pojazdy. Zyskają także uczciwi przewoźnicy, którzy w tej chwili nie mają szans z nieuczciwą konkurencją. Obecnie trudno jest im uzyskać zlecenie, jeśli inny przewoźnik za taką samą stawkę przewozi więcej. Eliminowanie z ruchu pojazdów przeciążonych to najważniejsza korzyść przede wszystkim dla mieszkańców Płocka.

Czy to są założenia teoretyczne, czy taki system już gdzieś funkcjonuje?

System preselekcji pojazdów funkcjonuje z powodzeniem w kilku miastach Polski. Sprawdzał się we Wrocławiu, Białymstoku i we Włocławku. Dla przykładu – we Włocławku w ciągu 3 tygodni funkcjonowania preselekcyjnego systemu ważenia (od 9 do 31 sierpnia 2010 r.) inspektorzy ITD skontrolowali 200 pojazdów na drodze krajowej nr 1. Aż 160 samochodów przekroczyło normy! Kary z tego tytułu to ponad 300 tysięcy złotych w ciągu 3 tygodni. Pieniądze z tych kar są przekazywane na konta zarządców dróg, na których doszło do wykroczenia. Po zainstalowaniu systemu preselekcyjnego ważenia w naszym mieście ewentualne kary będą trafiały do budżetu Płocka.

Jakie parametry pozwala zbadać system preselekcyjnego ważenia pojazdów?

Za pośrednictwem preselekcyjnego systemu ważenia pojazdów można sprawdzać nie tylko parametr dopuszczalnych mas czy nacisków osi. Można także sprawdzić, czy samochód nie przekroczył parametru długości oraz sprawdzić prędkość z jaką się porusza. Auto, które przekracza dozwolone parametry jest fotografowane, a służby (ITD czy Policja) ma możliwość natychmiastowego wyłowienia z ruchu takiego pojazdu i skontrolowania. Do bazy danych trafiają następujące informacje: data i godzina przejazdu, rodzaj pojazdu, prędkość jazdy, masa, nacisk na oś, zdjęcie pojazdu z numerem rejestracyjnym. Natomiast kierowcy samochodów przeciążonych odczytują informację o

zmierzonej masie na tablicach świetlnych, które będą umieszczone 150-200 m za punktem pomiarowym.

Czy na podstawie takiego pomiaru można ukarać kierowcę mandatem?

Preselekcja to wstępne ważenie pojazdów, a to oznacza iż wyniki pracy preselekcyjnego systemu ważenia pojazdów nie dają podstaw do automatycznego nakładania kar administracyjnych na podstawie zrobionego zdjęcia i zarejestrowanych danych. Urządzenia spełniają rolę narzędzia pomocniczego dla organów kontrolnych, czyli dla ITD i współpracującego z nią MZD, w typowaniu pojazdów do szczegółowej kontroli. W praktyce będzie to wyglądało w następujący sposób: Inspektorzy WITD znajdują się na punkcie kontrolnym za urządzeniem ważącym. Poprzez łącze bezprzewodowe mają podgląd na obraz z kamer umieszczonych nad wagą preselekcji. W ten sposób uzyskują informacje, który pojazd jest najprawdopodobniej przeładowany i należy go zatrzymać. Dopiero ważenie na zalegalizowanych wagach daje podstawy do wszczęcia postępowania administracyjnego w przypadku stwierdzenia większego niż dopuszczalny ciężar ładunku. Urządzenie do preselekcji pojazdów będzie umieszczone na trasie Ks. J. Popiełuszki, natomiast stanowisko do ważenia zalegalizowaną wagą znajduje się na ul. Popłacińskiej w specjalnej zatoce.

Inspekcja Transportu Drogowego lub Policja może nałożyć karę od kilku do kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Czy natężenie ruchu w Płocku jest na tyle duże, że instalacja takiego systemu jest uzasadniona?

Przez Płock przechodzą dwie drogi krajowe – nr 60 i nr 62. Są także ważne drogi wojewódzkie nr 559, nr 562, nr 575. To nimi odbywa się główny ruch tranzytowy pojazdów ciężkich – ciężarowych z przyczepami. Jak pokazują wyniki badań natężenia ruchu średni dobowy ruch wszystkich pojazdów (SDR) wzrósł w 2010 r. w porównaniu do 2005 r. średnio o 20%. Natomiast ruch pojazdów ciężkich wzrósł o 50%. Dla przykładu – w trakcie badania w 2010 r. na punkcie kontroli ruchu w Grabinie (droga krajowa nr 60) odnotowano 1420 pojazdów ciężarowych z przyczepami w ciągu doby. Z danych Inspekcji Transportu Drogowego, wynika, że co trzeci samochód ciężarowy w Polsce jest przeciążony. Można więc przyjąć, że tylko w tym jednym miejscu w ciągu doby przejechało około 470 przeciążonych ciężarówek z przyczepami (TIR-ów). Według specjalistów, jeden nadmiernie załadowany pojazd ciężarowy działa na drogę tak, jak 16 tysięcy samochodów osobowych. To tak jakby w tym miejscu przejechało 7.520.000 samochodów osobowych w ciągu 24 godzin! Wprowadzenie preselekcyjnego systemu ważenia pojazdów w Płocku pozwoli w znaczny sposób ograniczyć niszczenie dróg w naszym mieście przez przeciążone ciężarówki. Ten system sprawdza się od 2007 r. we Wrocławiu czy od 2010 r. we Włocławku.

Opracował:

Konrad Kozłowski

Specjalista ds. informacji publicznej

Miejski Zarząd Dróg w Płocku